

**Instytut Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
Komisja Historii Nauki Polskiej Akademii Umiejętności
Komisja Historii Kultury przy Komitecie Nauk Historycznych
Polskiej Akademii Nauk**

Zaprasza na konferencję naukową

***Medicina antiqua, mediaevalis et moderna*
Historia – filozofia – religia V**

Kielce, 18-19 listopada 2025 r.

Wtorek – 18 listopada 2025 r.

10.30-10.45 – otwarcie konferencji: **JM Rektor UJK, prof. dr hab. Beata Wojciechowska**

Moderator: prof. ucz. dr hab. Jacek Pielas

10.45-11.05 – **Ks. prof. ucz. dr hab. Paweł Tambor** (Collegium Medicum UJK) Evidence Based Medicine – z punktu widzenia filozofii nauki.

11.05-11.25 – **dr inż. Anna Maria Wajda** (Instytut Nauk Biblijnych UPJP II w Krakowie) Wino zaprawione mirrą i inne biblijne medykamenty w świetle antycznych źródeł pozabiblijnych.

11.25-11.45 – **prof. dr hab. Beata Wojciechowska** (Instytut Historii UJK) Głupota i sposoby jej leczenia w wiekach średnich.

11.45-12.05 – **prof. ucz. dr hab. Małgorzata Krzysztofik** (Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa UJK) Dyskurs medyczny w Nowym i starym kalendarzu Stefana Furmana na rok 1652.

12.05-12.25 – **Marta Kłak-Ambrożkiewicz** (Muzeum Narodowe w Krakowie) Medycyna, praktyka i przesady – z życia rodziny znanego artysty w XIX wieku.

12.25-12.45 – dyskusja

12.45-13.45 – przerwa

Moderator: Ks. prof. ucz. dr hab. Paweł Tambor

13.45-14.05 – **dr Wojciech Zarosa** (Instytut Historii UJK) *Animalia venenosa*. Charakterystyka i sposoby zwalczania jadu zwierzęcego w świetle wybranych źródeł średniowiecznych.

14.05-14.25 – **prof. ucz. dr hab. Katarzyna Justyniarska-Chojak** (Instytut Historii UJK) „O kamieniach drogich na wiele rzeczy potrzebnych” – środki lecznicze pochodzenia mineralnego w nowożytnej medycynie (w świetle poradników medycznych z XVI w.).

14.25-14.45 – **prof. ucz. dr hab. Jacek Pielas** (Instytut Historii UJK) „I tak z łaski Bożej w dobrym zdrowiu skończyłem ten rok”. Zdrowie i choroba w środowisku magnackim XVII w. w świetle wybranych źródeł pamiętnikarskich i korespondencji.

14.45-15.05 – **prof. dr hab. Małgorzata Przeniosło** (Instytut Pedagogiki UJK), **prof. dr hab. Marek Przeniosło** (Instytut Historii UJK) Katedry internistyczne na uniwersyteckich Wydziałach Lekarskich w II Rzeczypospolitej.

15.05-15.25 – **Alicja Kałużny** (Szkoła Główna Mikołaja Kopernika, Kolegium Filozofii i Teologii w Krakowie) Droga do zdrowia według Ojca Klimuszki. Boży plan dla człowieka?

15.25-15.45 – dyskusja

15.45-16.05 – przerwa

Moderator: prof. dr hab. Marek Przeniosło

16.05-16.25 – **Mateusz Fitas** (Collegium Medicum UJK) Od żelaza do lasera: ewolucja kauteryzacji od Albucasisa do współczesnej chirurgii.

16.25-16.45 – **prof. ucz. dr hab. Zofia Wilk-Woś** (Uniwersytet WSB Merito w Toruniu) Szpitale diecezji gnieźnieńskiej w *Liber beneficiorum* Jana Łaskiego.

16.45-17.05 – **dr Piotr Kardyś** (PTH Oddział Skarżysko-Kamienna) Opieka nad chorymi w polskich klasztorach bernardyńskich – zarys problematyki.

17.05-17.25 – **Dawid Lipiński** (Gdański Uniwersytet Medyczny) Choroby i dolegliwości niemowlęce a istoty mityczne za nie odpowiadające w wierzeniach Kaszubów.

17.25-17.45 – **prof. ucz. dr hab. Anna Wzorek** (Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa UJK) O zapomnianej „medycznej” powieści Wojciecha Żukrowskiego.

17.45-18.05 – **prof. ucz. dr hab. Mariusz Nowak, dr Paweł Pryt** (Instytut Historii UJK) Doktor Stefan Łuszczkiewicz (1835–1905) i jego starania na rzecz poprawy stanu sanitarnego Kielc w drugiej połowie XIX wieku.

18.05-18.25 – dyskusja

Środa – 19 listopada 2025 r.

Moderator: prof. ucz. dr hab. Małgorzata Krzysztofik

9.00-9.20 – **prof. ucz. dr hab. Lucyna Kostuch** (Instytut Historii UJK) Niedźwiedź, mrówki i antyczna medycyna.

9.20-9.40 – **prof. ucz. dr hab. Józef Kałużny** (Instytut Historii UPJP II w Krakowie) Dlaczego we wczesnym chrześcijaństwie używano terminologii medycznej w odniesieniu do kondycji Kościoła?

9.40-10.00 – **dr Anna Głusiuk** (Instytut Historii UKSW) Niepłodność, płęć dziecka i przypadki wad wrodzonych w wybranych traktatach medycznych i kronikach średniowiecznej Italii.

10.00-10.20 – **prof. dr hab. Piotr Oliński** (Instytut Historii i Archiwistyki UMK) O chorobach w kronikach klasztorów cysterskich na Pomorzu.

10.20-10.40 – **Piotr Wolski** (Instytut Języka Polskiego PAN) Księga lekarska Filipiny Welser, małżonki Ferdynanda II Habsburga.

10.40-11.00 – **dr Kamil Szpunar** (Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu) „Miasto nasze na zupełny brak doktora rządowego wystawione zostało”. Rzec o lekarzach miejskich na przykładzie XIX-wiecznego Szydłowca.

11.00-11.20 – dyskusja

11.20-11.40 – przerwa

Moderator: prof. ucz. dr hab. Lucyna Kostuch

11.40-12.00 – **dr Agata Sowińska** (Instytut Literaturoznawstwa UŚ) *De curatione philosophiae*. O leczeniu, jakie daje filozofia.

12.00-12.20 – **Karol Zdziech** (Instytut Historii UJK) „[...] to życie jest dla nas ciężarem, a śmierć ciała naszym pragnieniem” – czy papież Grzegorz VII mógł cierpieć na depresję? Analiza wybranych listów z papieskiego rejestru wraz z próbą subiektywnego komentarza psychologicznego.

12.20-12.40 – **Klaudia Strojwąg** (Instytut Historii UJK) Całe miasto lubelskie [...] przez tak złośliwą chorobę nawiedzone – obraz epidemii morowego powietrza w Lublinie z lat 1622–1625 na podstawie źródeł miejskich, sądowych i kościelnych.

12.40-13.00 – **dr Anna Łysiak** (Instytut Historii UG) Tomasz Teodor Weichardt – rady o opiece na dzieckiem.

13.00-13.20 – **prof. ucz. dr hab. Krzysztof Ratajczak** (Wydział Studiów Edukacyjnych UAM) Działalność szpitalna i medycyna w zakonie maltańskim (1530 -1798).

13.20-13.40 – **Sarah Taylor-Jaskólska** (Wydział Studiów Edukacyjnych UAM) Edukacja zdrowotna, profilaktyka i higiena w podręczniku dla nauczycieli “Powinności Nauczyciela” Grzegorza Piramowicza.

13.40-14.00 – dyskusja

Zakończenie konferencji.